

IZVEŠTAJ SA AKCIJE KILIMANDŽARO, Safari, Zanzibar, 7–23. februar 2025.

Vodiči Ranko Kralj i Branko Diklić

Učesnici akcije: Branko Dikić, Dušan Živković, Svetlana Jović, Jelena Kovačević Barać, Miljana Kralj, Momčilo Kralj, Ranko Kralj, Snežana Lalović, Branko Mihailović, Zoran Mladenović, Goran Mutavdžić, Nenad Slavković, Saša Stojanović, Nenad Stojmenović, Branko Timotijević.

Akcija je izvedena uz asistenciju lokalne vodičke organizacija Denisa Lima iz Aruše.

Na vrh se popelo 12 planinara. Ukupno pređenih kilometara tokom akcije uspona na vrh Uhuru: 82 km sa aklimatizacijom i postignuta visinska razlika od 4035 m.

Uspjon je trajao šest dana na ruti Marango, tzv. čvrstoj ruti u kojoj se noći u kolibama.

Posle gotovo pune dve decenije POBEDA je ponovo izvela uspon na najviši vrh Afrike, jedan od sedam vrhova sveta i najvišu samostojeću planinu na svetu, Kilimandžaro i njegov vulkan Kibo sa vrhom Uhuru. Prvi put 2006. ekspediciju su vodili Vladislav Matković i Zoran Stepanović. I ovog puta odabrana je ista maršruta, koja se duhovito među planinarima zove „Coca-cola ruta“ ali je zapravo izuzetno teška. Na Uhuru se može peti iz sedam odobrenih smerova: Umbwe je najteži pristup, sledi Marango, a za njim su srednje zahtevne Lemošo i Makame, i lagane Rongai i Severni krug. Naravno, na težinu utiče i broj dana predviđenih za uspon.

7. februar

Okupljamo se ujutru na aerodromu Nikola Tesla i letimo Qatar airways pravo za Dohu. Avio-kompanija je proglašena najboljom na svetu u 2024. godini, što dokazuje udobnim avionom, dobro uslogom, toplim obrokom, ali nas čeka duga noć u Dohi. Naime, plan da obidemo grad i predahnemo u nekom od gradskih hotela propao je neposredno pred put jer je Katar uveo vize za građane Srbije i nismo ih uspjeli pribaviti. Noćili smo na samom aerodromu i neki su zbog toga počeli da šmrcaju.

8. februar

Ujutru polećemo za Tanzaniju. Prelećemo polutar i prvo slećemo na aerodrom glavnog grada Dar es Salama. U avionu oko sat vremena čekamo da deo putnika izađe, avion usisaju i očiste za prijem novih putnika koji s nama lete pravo na aerodrom Kilimandžaro. Po sletanju nas dočekuje naša lokalna vodička organizacija i kombijem vozi pravo u hotel u gradiću Moši. Već je pala noć. Na ekvatoru naglo sunce zalazi i isto tako naglo svane. Večerao izvrsnu tanzanijsku hranu, po izboru meso, perad, riba i otkrivamo lokalno pivo a i da koka-kola ima drugačije pakovanje i ukus.

Hotel ima baštu ograđenu zidom, ukrašenu figurama afričkih životinja i svakakvim tropskim cvećem i drvećem, kao i osvetljen bazen na kom se to veče brčkaju uz muziku deca i roditelji. Sobe imaju svoje toalete, a krevet je prekriven baldahinom protiv komaraca. Srećom, nema komaraca i neće ih biti ni tokom uspona.

9. februar

Prepakovali smo stvari: oni koji posle uspona produžavaju na safari i plaže Zanzibara, ostavljaju torbe sa viškom stvari u hotelu, a svi se pakujemo za početak uspona. Jedan ranac nosimo sami, drugi veliki će nositi porteri i njih smeštaju na krov kombija. Od Mošija do ulaska u Nacionalni park na kapiju Marango, našu polaznu tačku, ima svega 60 km, ali put traje dugo – jer je tako u Tanzaniji. *Pole-pole*, polako. Taj izraz ćemo najčešće čuti od naših domaćina. Za Evropljane je možda smešna ili se ljute što se kasni u odnosu na plan, ali je u njoj i ključ uspešnog uspona.

Stižemo do Kapije na 1860 m i počinje kiša. Naš prvi susret sa tropskom šumom i njenim nepredvidljivim vremenom. Kako došla, tako prošla.

Dok čekamo ručak, dočekujemo grupe koje su se upravo vratile sa uspona. Srećno-umorni dobijaju sertifikate, pevaju, slave a i mi sa njima. Jedna od grupa je EST Dragana Jaćimovića. Zagledamo maketu Kilimandžara, posebno proučavamo našu rutu, pa konačno, oko pola četiri stajemo na stazu.

Nema lepšeg puta od kretanja kroz hiljadugodišnju tropsku šumu. Iako smo visoko, vazduh je prijatan, bez oštine. Ptice i majmuni se oglašavaju s grana mada ih ne vidimo, mnogo je potoka i malih vodopada, mirišu begonije i gladiole. Život buja oko nas, a nema agresije. Svet simbioza. Staza je građena, često oivičena kamenjem, udobna; na njoj postoje odmorišta, drveni mostovi gde je potrebno prebroditi vodu. Poseban put je za nosače i njime se ne mogu kretati ni vodiči ni planinari.

Na putu nas je zatekla noć s mesečinom. Noć menja pejisaž i zvuke. Nad nama škripe grane kao zarđale šarke, ponekad nas zasipaju kapi kiše koje su se zadržale na lišću, čuju se cvrčci a čuone lampe privlače razne bubice. Filmska avantura.

Kad stignemo do baznog kampa Mandara na 2700 m, već je hladno. Hoćemo brzo da večeramo ali Branko 3 pita da li bismo da pustimo muziku, ima samo narodnu? Hoćemo! Možemo i da naručujemo! Tako je zapevala Hanka Paldum *Zelene oči* kod Mandare i da bismo se ugrejali, pevali smo i tapšali u ritmu. Domaćini su se veselo pridružili. Bilo je to najveselije izvođenje ove pesme koju sam ikad čula i ponavljali bismo je kad god nam je bilo do pesme.

10. februar

Vazduh je čist, pejisaž bistar okupan suncem. Svet je intezivnih boja, a prevlađuju zelena u svim nijsansama i plava.

Naš doručak je obilan, kao i svi budući obroci. To je pažljivo osmišljena hrana za uspon, s dosta ugljenih hidrata (palačinke, krofne, testenina, krompir), različite vrste mesa, gljiva, jaja, obavezno kuvano povrće, obavezne supe (razređene krem-supe), sveže voće. Sto je uvek ukusno postavljen. Nekad se čini da nas goje kao prasiće pred Božić. No, bez te jake hrane ne može se popeti na vrh. Osim toga, neprestano nas upozoravaju da treba da pijemo tečnost. Sa svakih 1000 m visinske razlike treba popiti po 1 l više tečnosti. Bidone s vodom otvaraju pred nama i pune naše termose i boce.

Put nas i dalje vodi kroz tropsku šumu mada će je na visini od oko 3000 m smeniti niže rastinje a pejzaž zaličiti na Mediteran. A tad se na vidiku ukaže i Kibo pod snegom, da usmeri našu nameru.

Neophodno je dobro se štiti od sunca sve vreme – zaštitne kreme, poželjne su tanke rukavice, obavezni su šeširi, kačketi ili kape.

Do baznog kampa Horombo susrećemo mnogo manjih i većih grupa. Koji se spuštaju, žele nam sreću, a zaobilaze nas nosači. Stalno dojavljujemo u koloni, *Levo!* jer se u Tanzaniji putem kreće *po engleski*. Staza je prilično prometna, što nas ipak ne sprečava da uživamo u predelu u kom smo. Iznad nas krstare laste. Možda ćemo se ponovo sresti u maju na Avali?

Na putu pravimo pauzu za obrok i još zadugo, polako, idemo. Kamp se prvo ukaže po jednom prijemniku, a kad ugledamo kolibe, već će se promeniti klima u vlažnu i hladnu. U izgradnji su velike kolibe čiji kapaciteti će izgleda moći da prime duplo više planinara.

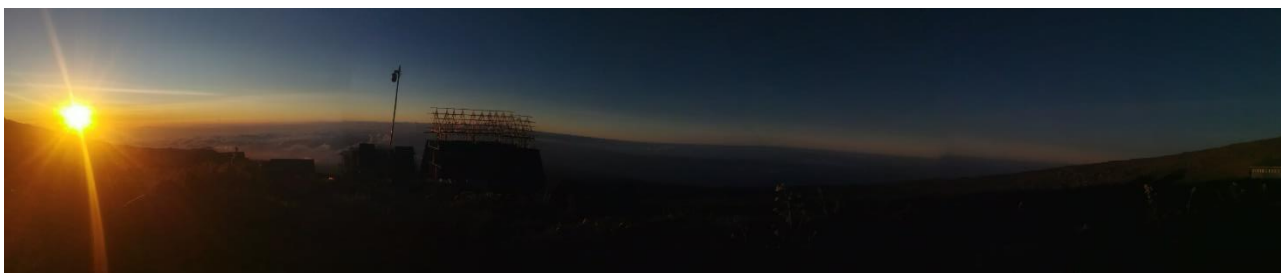
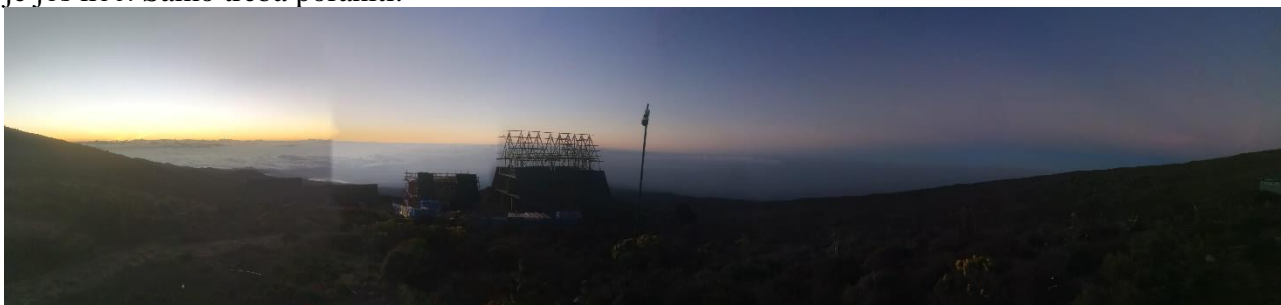
Zbog potpunosti kampa, naša grupa dobija zajedničko potkrovlje iznad trpezarije. Utičnice za punjenje telefona i eksternih baterija ne funkcionišu. Verovatno su ih prethodnici uništili jer su utičnice „engleske“ i ne uklapaju se sasvim sa evropskim.

Iako smo mislili da smo tu sami, kod nas su uputili i manju grupu iz Indije koju predvodi Purna Malavat. Purna ima 24 godine, a sa 13 se popela na Mont Everest i tako postala najmlađa ženska osoba koja je to postigla. Potom se pela na svih sedam vrhova sveta. Eto, na izuzetnim mestima mogu se sresti izuzetni ljudi.

Na visini od 3700 m ne treba žuriti jer vas smanjena količina kiseonika koju možete da udahnete može bukvalno oboriti s nogu.

Kad padne noć, pod nama blista Moši kao neki velegrad, a iznad nas trepte sazvežđa Oriona i Mali Vlačići.

Na ovoj tački je moguće uloviti vremenski rez, trenutak kada na istoku sviće dan, a na zapadu je još noć. Samo treba poraniti.

11. februar

Dan za aklimatizaciju. Plan je da se popnemo u smeru vulkana Mavenzi do Zebrastih stena na 4020 m. To je svega oko 3 km u jednom smeru. Rasterećen dan čiji je cilj da se ponovo prenoći na visini ispod 4000 m.

Kamp je živahan; lokalci i jedan-dva putnika dobacuju loptu jedni drugima. Pokraj njih se mirno šetkaju belovrati gavrani (uvek u paru) – znaju da oko ljudi uvek bude viška hrane za njih.

Postoje dva toaleta, jedan zidani i drugi od dasaka. U zidanom je više lavaboa i urednije je. Recimo. U WC-ima postoje toaletni tuševi.

12. februar

Nastavljamo put ka vrhu, od Horomba do baznog kampa Kibo na 4750 m. Prolazimo kroz travnati predeo na kom raste endemsko drveće *Sencio Kilimanjari*. Ovo drvo se štiti od oštre klime svojim sasušanim lišćem, kojim pokriva stablo. Nažalost, 2022. godine požar je zahvatio ove površine i mnoga stabla su gorela. Vodiči kažu da je do požara došlo ljudskim nemarom. Trava se obnovila, u busenje se vratili miševi, posebna planinska vrsta, ali drveće ne uspeva.

Onda se i trava izgubi jer ulazimo u alpsku pustinju. Ali je staza prava, duga i široka. Njom se lako ide i uliva nadu da ćemo se popeti. Od kamenja sa strane prethodnici su ostavili o sebi trag, ispisali svoja imena, Kili grafite.

S desne strane u daljini za nama ostaje drugi vulkan Kilimandžara, Mavenzi. Neobično vulkansko okruglasto stenje koje se čudno zaustavilo posred brda. Ispred nas je vrh. Pratimo kako s te strane povremeno dolaze helikopteri da nekog hitno spuste u bezbednu nizinu. Jedan avion leti u smeru vrha, što podseća na završnu sliku iz Hemingvejevih *Snegova Kilimandžara* – kao da je poveo Harija sa sobom...

Kamp Kibo je smešten na veličanstvenom mestu između strme litice Kiba i Mavenzija, zaštićen zidom vulkanskih stena. U ponoć ćemo krenuti pravo ka vrhu, najkraćim putem! Kao nekom vododerinom!

Vazduh je hladan, oštar, a nedostatak vazduha tera čoveka da dobro osmisli kuda će. Za svaku radnju potrebno je mnogo više vremena, zahtevno je čak i penjanje stepenicama do smeštaja.

Kolibe su sa po četiri kreveta, imaju police, stolove i stolice. Solarne ćelije obezbeđuju struju pa možemo napuniti i aparate, dok ima sunca. Posle samo svetle škiljave lampe.

12. na 13. februar

No, nema mnogo boravka u ovom kampu. Naši vodiči Ranko i Branko su osmislili da se što više odmorimo i da krenemo u pola jedan na završni uspon. Tad oblačimo sve najtoplije u nekoliko slojeva. Na glavama ćeone lampe. Rančevi ne smeju biti teški (lokalni vodiči ih čak proveravaju): samo tečnost i energetski snekovi. Kolona kreće polako. Jedan lokalni vodič je na čelu i diktira

kretanje mesečevim hodom. Vedra ledena noć, pun Mesec nad nama. Oko nas su drugi vodiči. Povremeno nam prilaze i pitaju kako je. U nekom trenutku, počinju da pevaju, lepe afričke pesme – jedan povde, hor nastavlja. Pevaju da ne bismo spavali. Prilaze, lupkaju nas po ramenu, nema spavanja. Nekima je loše ali oni procene da mogu nastaviti uz čokoladu i kiseonik. A drugi moraju da se vrate. Nažalost.

Ponovo je naglo svanulo a mi se još uvek penjemo po stenju. Stižemo do Gilmanovog vrha, 5681 m. Olakšanje je što smo savladali strminu, pogled je zanosan jer se vidik fantastično proširio. Ali je varka da će dalje biti lako. Pored nas prolaze ljudi koji teturaju, koje vodiči vode poput zombija u nizinu. Na stazi ima snega i nešto leda. Polako idemo do Stelinog prevoja, 5730 m. Posle malog predaha, nastavljamo još sporije do vrha Uhuru. Sleva vidimo visoke glečere. Moćno izgledaju. No, snegovi Kilimandžara se tope, tvrde geografi i meteorolozi.

Na svahiliju uhuru znači sloboda. Ime vrha preimenovano je 9. decembra 1962. godine, pošto se Tanganjika oslobodila britanske kolonijalne vlasti i oficir Aleks Njirenda izneo baklju slobode na vrh. Potom je na vrh postavljena kamena tabla s rečima prvog tanzanijskog predsednika Juliusa Njerera, dokazanog borca za slobodu i jednakost. Izbledela su uklesana slova ali se poruka ne sme zaboraviti: „Mi, narod Tanganjike želimo da zapalimo baklju na vrhu planine Kilimandžaro da

obasjava naše granice i donosi nadu očajnicima, ljubav gde je vladala mržnja i dostojanstvo uniženima.“

Treba vremena da se svi okupimo, fotografišemo i konačno krenemo na spust.

Uspion je bio vanredno težak a ni spust nije lak jer smo se mnogo umorili. Primećujemo da na stazi ima smeća. Nije ni čudo što nas Tanzanijci zovu turistima a ne planinarima. No, pobedaši to ne čine. Vodič kaže da svake godine pred početak sezone u decembru organizuju čišćenje planine. A zar ne bi bilo lakše kad ne bismo ostavljali smeće za sobom?! U Tanzaniju je zabranjeno unositi plastične kese, ali se opet se ne mogu spasiti svetskog smeća jer su na stazi plastične flašice, omoti čokoladica, prljave vlažne maramice...

U Kibu pravimo samo predah za ručak i da popakujemo svoje stvari. Nema mnogo zadržavanja jer u naše sobe ulaze novi penjači. Nastavljamo sa spustom do Horomba gde ćemo konačno noćiti. Put se oduži, ne možemo da ga prepoznamo, ali sve je to zbog umora.

14. februar

Sad je lakši spust i podelili smo se u dve-tri grupice koje se spuštaju različitom brzinom. Ponovo uživamo u tropskoj šumi. Primećujemo puževe golače, male kameleone, prelepe leptirove, a od krupnijih životinja, porodice majmuna i balegu na stazi od divljih goveda.

Vodiči nas podstiču da požurimo jer su nam kod kapije Marango pripremili svečani ručak. Došao je i čas uručenja diplomama. Sreću je teško opisati. Vrlo smo ponosni i zahvalni. Govore zahvalnosti drže Ranko i Branko. Denis nam čestita, a potom nam šef kuhinje peva prelepu afričku pesmu u znak oprostaja.

Napuštamo veliki Kilimandžaro ali deo nas trajno ostaje na tim visovima.

Pored zasada banana i kukuruza, pored vila i kućeraka, spuštamo se kombijem do visoravni i vozimo u grad Aruša po kom se cela pokrajina zove. Aruša je drugi po veličini grad Tanzanije. Smeštamo se u udoban hotel.

U hotelskom restoranu može neograničeno da se pije sveže ceđeni mango, a koka-kola mora da se plati. Večera je svečana ali nas mole da se ne zadržavamo predugo jer su drugi rezervisali mesta. Večeras se slavi Sveti Valentin. Zadugo se čuje pesma iz susedstava.

15. februar

Naša složna grupa se deli u dve – jedini će otići u banju Kikuletva, odnosno Čemka, drugi putuju na safari, a potom na ostrvo Zanzibarz. Stoga ovim danom završavamo planinarski izveštaj.

lokacija	nadmorska visina	dužina staze i visinska razlika	potrebno vreme
Kapija Marangu – kamp Mandara	1860 – 2700 m	10 km, 900 mvr	5-6 č.
kamp Mandara – kamp Horombo	2700 – 3720 m	12 km, 1000 mvr	6-7 č.
Kamp Horombo – Zebraste stene – kamp Horombo	3720 – 4020 – 3720 m	6 km, 300 mvr	3-4 č.
Kamp Horombo – kamp Kibo	3720 – 4750 m	11 km, 1000 mvr	6-7 č.
Kamp Kibo – Gilmanov vrh – Stelin prevoj – vrh Uhuru – kamp Kibo – kamp Horombo	4750 – 5681 – 5730 – 5895 – 3720 m	5,5 km, 1200 m uspon Ukupno 16 km, 2200 mvr spust	5-6 č. do Gilmana, 1,5 č. do Stele. Ukuno uspon 9-10 č. Spust: 7-8 č.
Kamp Horombo – Mandara – Kapija Marangu (– Aruša)	3720 – 2700 – 1860 m	22 km, 1900 m spust	7-8 č.